

Vergaderjaar 2011–2012

33 000 VI

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Veiligheid en Justitie (VI) voor het jaar 2012

Nr. 73

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 december 2011

In vervolg op twee eerdere brieven¹ over de Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) informeer ik u over de screening van personen die in een afhankelijkheidsrelatie met kinderen werken.

De screening in het kader van de VOG wordt uitgevoerd door de Dienst Justis, de screeningsautoriteit op het gebied van integriteit. Bij de beoordeling van een VOG-aanvraag beoordeelt de Dienst Justis of een persoon een relevant antecedent op zijn naam heeft staan, dat een risico oplevert voor een goede uitoefening van de functie of taak.

De VOG wordt niet alleen steeds vaker aangevraagd, ook is het instrument volop in ontwikkeling. Naar het voorbeeld van de continue screening in de taxibranche, wordt een continue screening gerealiseerd van personen die werkzaam zijn in de kinderopvang. Ook is het wenselijk in voorkomend geval te kunnen beschikken over justitiële informatie uit het buitenland. In deze brief schets ik de stand van zaken van deze ontwikkelingen. Tenslotte ga ik nader in op mijn toezegging om de VOG gratis aan te bieden aan onder meer vrijwilligers die bij de scouting, sportclubs en als begeleiders van jeugdkampen met kinderen werken.

Continue screening kinderopvang

Zoals aangegeven in mijn brief van 11 juli jl.² heeft het kabinet besloten een vorm van continue screening van werknemers in de kinderopvang tot stand te brengen. Samen met de Minister van SZW heb ik verkend op welke wijze dit kan worden gerealiseerd.

Voor continu screenen is het van essentieel belang dat een actueel bestand van alle werknemers in de kinderopvang voor handen is. Dit bestand kan conform de in de taxibranche toegepaste continue

¹ Kamerstukken II, 2010–2011, 32 500 VI, nr. 95 en nr. 120.

² Kamerstukken II, 2010–2011, 32 500 VI, nr. 95.

screeningssystematiek, worden vergeleken met het Justitieel Documentatie Systeem. Indien zich een relevant strafbaar feit voordoet is de werknemer in beeld en kunnen maatregelen worden genomen.

Bij de ontwikkeling van dit bestand wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van reeds beschikbare informatie. Door een koppeling van bestaande bestanden waaronder het Landelijk Register Kinderopvang, wordt een zo compleet mogelijk bestand gecreëerd. Dat kan de meeste werknemers in de kinderopvang, de vaste beroepskrachten, in beeld brengen. Momenteel wordt nog onderzocht op welke wijze ook de tijdelijke krachten in beeld kunnen worden gebracht. De verwachting is dat in het voorjaar van 2013 gestart kan worden met continue screening van werknemers in de kinderopvang.

Buitenlandse justitiële gegevens

Naar verwachting zullen vanaf medio 2012 bij alle VOG-aanvragen van personen die belast zijn met de zorg voor minderjarigen in de kinderopvang, de jeugdzorg en het onderwijs, en waarvan de aanvrager een andere EU-nationaliteit heeft dan de Nederlandse nationaliteit, justitiële gegevens geautomatiseerd worden opgevraagd in het EU-land van nationaliteit. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het Europees Strafrecht Informatiesysteem (ECRIS) dat dan in gebruik wordt genomen. De Dienst Justis betreft deze buitenlandse justitiële gegevens in de beoordeling van de VOG.

Met de invoering van deze systematiek wordt de screening van personen die zijn belast met de zorg voor minderjarigen in de kinderopvang, de jeugdzorg en het onderwijs, verder verfijnd. Hiermee wordt voorkomen dat een persoon die in het buitenland voor bijvoorbeeld een zedenmisdrijf is veroordeeld, alsnog een dergelijk functie kan vervullen.

Het Europees Parlement heeft op 27 oktober jl. ingestemd met de richtlijn tot bestrijding van seksueel misbruik en uitbuiting van kinderen, die dient als juridische basis voor de uitwisseling van justitiële gegevens met het buitenland.

Vooruitlopend op de definitieve invoering ben ik sinds september jl. gestart met het handmatig opvragen van justitiële gegevens uit andere EU-lidstaten voor de beoordeling van VOG-aanvragen in enkele gemeenten, waaronder Amsterdam. Hoewel een aantal EU-lidstaten de gewenste gegevens al verstrekt geldt dit nog niet voor alle EU-lidstaten. Ik zal hiervoor en marge van de JBZ-raad bij mijn Europese collega's aandacht blijven vragen.

Gratis VOG voor vrijwilligers

In reactie op het verzoek van de leden Recourt (PvdA) en Van Toorenburg (CDA) heb ik bij de begrotingsbehandeling van Veiligheid en Justitie op 2 november jl. toegezegd de VOG gratis aan te bieden aan onder meer vrijwilligers die bij de scouting, sportclubs en als begeleiders van jeugdkampen met kinderen werken. De toezegging geldt alleen voor die vrijwilligersorganisaties die een breder integriteitsbeleid voeren en gebruik maken van de instrumenten die hiervoor de afgelopen jaren zijn ontwikkeld.

Vrijwilligersorganisaties die met kinderen werken, kunnen bij het voorkomen en signaleren van integriteitsschendingen gebruikmaken van het stappenplan en de toolkit van «In Veilige Handen». Om te voorkomen dat een begeleider met ongepast gedrag opnieuw bij een (andere) organisatie aan de slag gaat, heeft de vrijwilligerssector zich uitgesproken

voor een registratielijst. Op deze lijst worden alleen mensen opgenomen die volgens een vastgestelde tuchtprocedure zijn veroordeeld. Eerder dit jaar heeft het College Bescherming Persoonsgegevens toestemming verleend voor het beheren van een dergelijke registratielijst. Met mijn ambtgenoot van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heb ik recentelijk aan de Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV) een driejarige projectsubsidie verstrekt voor het opstarten van een registratielijst en het inrichten van een tuchtcommissie. Uitgangspunt hierbij is dat de sector de registratielijst na deze periode zelf onderhoudt.

Met NOV en onder andere NOC*NSF, Scouting Nederland en het Steunpunt Kindervakanties is overleg gevoerd over de invulling van de toezegging om de VOG gratis aan te bieden. De inzet is om het aanvraagproces van de gratis VOG maximaal (kosten-)efficiënt te laten verlopen voor de vrijwilligersorganisaties en de Dienst Justis. Dit betekent onder meer dat gebruik dient te worden gemaakt van de elektronische aanvraag zonder tussenkomst van de gemeenten. Met ingang van januari 2012 wordt gestart met het verstrekken van de gratis VOG aan de vrijwilligers die met kinderen werken bij de scouting, sportclubs en als begeleiders van jeugdkampen.

Tot slot

De ontwikkelingen op het gebied van de VOG als integriteitsinstrument spelen in op de maatschappelijke behoefte aan meer screening op maat, toegespitst op het werken met kinderen in een afhankelijkheidsrelatie. Met de genoemde maatregelen lever ik een structurele bijdrage aan de veiligheid van kinderen in de Nederlandse samenleving.

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven